

SFÂNTUL IOAN BOTEZĂTORUL

Viața, Paraclisul și Canonul

**Editura Agapis
București • 2019**

„Noi ne vom duce de aici mai devreme sau mai târziu, dar, dacă reușim să lăsăm urmașilor cât mai multe cărți sfinte, le lăsăm o zestre de mare valoare pentru ei și pentru cei care vor veni după ei.“

Protos. Nicodim Măndiță

Difuzare:

Editura AGAPIS

Str. Menționii Nr. 7 Sector 2, București

Tel./Fax: 021-2410673

Mobil: 0733-580000

editura.agapis@gmail.com

Cărțile pot fi comandate online la adresa

www.edituraagapis.ro

sau de la librăria Editurii Agapis, din strada Menționii

Nr. 7, Sector 2, București unde puteți beneficia de

reduceri de preț.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Sfântul Ioan Botezătorul,

Viața, paraclisul și canonul

București: Agapis, 2019

ISBN 978-606-8654-30-0

ZĂMISLIREA ȘI NAȘTEREA SFÂNTULUI PROOROC IOAN, ÎNAINTEMERGĂTORUL ȘI BOTEZĂTORUL DOMNULUI

Zămislirea mântuirii noastre apropiindu-se, s-a zămislit Sfântul Ioan, înaintemergătorul, cu mărire și cu minune. Multe mame zămislesc fii, dar puține sunt acelea pe a căror zămislire ar mări-o și ar prăznui-o Biserica lui Dumnezeu. Numai trei mame au fost de ale căror zămisliri în pântece s-a minunat lumea. Acestea au fost Sfânta și dreapta Ana, Sfânta Elisabeta și Preasfânta Fecioară Maria. Dreapta Ana a zămislit pe Născătoarea de Dumnezeu; Elisabeta, pe Mergătorul înainte; iar Fecioara Maria, pe Hristos, Mântuitorul nostru. Deci toate aceste zămisliri prin vestitor ceresc s-au binevestit și s-au săvârșit de darul lui Dumnezeu, dar nu fără a vorbi bunul vestitor cu zămislitorii, de vreme ce însuși Dumnezeu avea trebuință de învoirea celor ce zămisleau. De aceea, binevestitorul, Sfântul Arhanghel Gavriil, intrând în altar la preotul

Zaharia, care slujea atunci în rânduiala săptămânii sale înaintea lui Dumnezeu, a început a vorbi astfel: „Nu te teme, Zaharie, că s-a auzit rugăciunea ta și femeia ta, Elisabeta, va naște ție un fiu, și-l vei numi Ioan și va fi ție bucurie și veselie și se vor bucura mulți de nașterea lui..

Zaharia a răspuns: „Străine și neașteptate lucruri îmi vestești mie, vestitorule de bucurie; că a naște fii la bătrânețe este lucru potrivit firii, fiindcă eu sunt bătrân și femeia mea trecută în zilele ei. Deci, cum vom putea să zămislim și să naștem fiu?” Îngerul a zis: „De la începutul cuvintelor tale te găsesc pe tine cu puțină credință, Zaharie, pentru că nu aștepti împlinirea cuvintelor mele. Căci, deși potrivit firii tale ți se pare lucrul acesta, nu este potrivit puterii lui Dumnezeu, Căruia nimic nu este cu neputință; că Dumnezeu poate și din pietre să ridice fii lui Avraam. Oare nu știi că era cu putință lui Dumnezeu a zidi pe Adam din pământ și pe Eva din coasta lui, iar prea îmbătrânitei Sarra a-i da fiu pe Isaac? Deci, și femeii tale, Atotputernicul Dumnezeu îi dă să nască la bătrânețe fiu, că s-a auzit rugăciunea ta”.

Răspuns-a Zaharia: „Eu acum aduc lui Dumnezeu rugăciunile mele pentru venirea doritului Mesia, pe Care s-a făgăduit, prin gurile sfinților

Săi prooroci, să-L trimită mai degrabă pe pământ să mântuiască seminția lui Avraam din robia altor neamuri. Încă mă rog și pentru greșelile mele și pentru neștiințele poporului. Iar de aceasta, ca să am fiu, acum nu mă rog, că m-am învechit cu anii și femeia mea a îmbătrânit”.

Grăit-a lui îngerul: „Eu sunt Gavriil, cel ce stau înaintea lui Dumnezeu, cu a Cărui descoperire știi că acum nu pentru primirea fiului te rogi, ci pentru lucrurile de care spui. Însă mai înainte de bătrânețile tale și mai înainte de ne-rodnicia soției tale, Elisabeta, te-ai rugat cu osârdie ca să vă dea vouă Dumnezeu să aveți un fiu. Iar întrutotmilostivul, Domnul, de Care nici cea mai mică mișcare de inimă omenească nu se tănuiește, Cel ce ascultă rugăciunile celor ce se roagă Lui și face voia celor ce se tem de El, Acela, auzind rugăciunile tale cele mai dinainte, îți dăruiește ție, măcar deși nu degrabă, însă bine, fiu cu numele darului numit. Pentru că știe, după a Sa bunăvoință, să împlinească cererile sfinților Săi. Și va fi mare înaintea Domnului cel ce va să se nască ție fiu”.

Răspuns-a Zaharia: „Te văd pe tine, binevestitorule, că ești înger al lui Dumnezeu, că vorba ta arată aceasta; vederea frumuseții tale te vădește și puterea cuvintelor tale mărturisește.

De aceea, de la începutul arătării și vestirii tale îndată m-am spăimântat, precum oarecând și Daniil proorocul, văzând pe înger, s-a temut: «Am văzut, zice, o arătare mare și n-a rămas în mine tărie». Asemenea și maica lui Samson a zis: «Un om al lui Dumnezeu a venit la mine și chipul lui ca și chipul îngerului lui Dumnezeu era înfricoșat». Drept aceea m-am temut și eu și nu îndrăznesc a grăi cuvinte potrivnice cuvintelor tale celor îngerești. Însă te întreb: „Pentru ce fiul ce se va naște va fi mare? Au doar mai mare și mai cinstit va fi decât Ieremia proorocul, către care era cuvântul Domnului ce zice: «Mai înainte de a te zidi eu pe tine în pântece te-am cunoscut și mai înainte de a ieși tu din mitras te-am sfințit și prooroc în neamuri te-am pus» .

Răspuns-a îngerul: „Va fi mare înaintea Domnului fiul tău, cu neasemănată mărire duhovnicească, cu care va întrece pe Ieremia. Acela s-a sfințit mai înainte de nașterea sa, dar acesta cu mult mai mult se va umple de Duhul Sfânt, încă din pântecel maicii sale. Ieremia a fost însemnat numai ca să proorocească pentru Mesia, iar acesta a fost rânduit înainte ca și mâna să-și pună pe Dânsul și să-L boteze. Încă nu numai pe Ieremia, ci și pe ceilalți sfinți îi va întrece cu mărirea darului lui Dumnezeu. Că nu se va scula

între cei născuți din femei altul mai mare decât Ioan Botezătorul.

Precum o stea covârșește alte stele în slavă, așa și între sfinții lui Dumnezeu, unul pe altul cu slavă și cu cinste întrece. Că și întru ale noastre îngerești ierarhii – zice Gavriil – care totdeauna văd dumnezeiasca față, nu la toți într-un fel descoperă Dumnezeu tainele voinței Sale, ci prin mijlocirea celor mai de sus arată poruncile celor mai de jos. Multe stele apun înainte de ivirea soarelui și numai singur luceafărul merge înaintea soarelui. Mulți profeți au propovăduit despre venirea lui Mesia, pruncul însă cel ce va să se zămislească și să se nască din tine, nu numai cu cuvântul va propovădui, ci și cu degetul va arăta popoarelor pe Mielușelul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii. Pentru aceea va fi mai mare decât toți cei ce se nasc din femei, pentru că pe cât împlinirea vestirii celei de bucurie este mai primită decât însăși vestirea, pe atât mai cinstit va fi proorocul cel ce are să se zămislească și să se nască, decât alți prooroci. Toți proorocii și Legea au proorocit până la acest prooroc, iar acesta va fi săvârșirea tuturor proorocilor și sfârșitul Legii Vechi și înaintemergător al darului celui nou”.

Atunci a grăit Zaharia: „Bună și de bucurie este vestirea ta, o, înger, că dacă tot fiul cel înțelept veseleşte pe tată, cu cât mai mult fiul cel mai înțelept decât toți proorocii m-ar veseli pe mine, bătrânul? Cu toate acestea, cum oare mă voi veseli, de vreme ce mă îndoiesc de cuvintele tale; iar bucuria și veselia în lucrurile cele de îndoire nu se fac, ci numai în cele vrednice de credință. Deci, rogu-mă ție, înger al lui Dumnezeu, să-mi spui mie după ce voi cunoaște cele binevestite de tine?”

Răspuns-a îngerul: „Au încă te îndoiești și nu crezi cuvintele mele, o, Zaharie? Au doar minciuni îți spun, trimis fiind de la Dumnezeu, Care este credincios în toate bunătățile Sale și drept în toate lucrurile Sale? La Dumnezeu este cu putință tot cuvântul! Ești preot și învățător al lui Israel și pe acestea oare nu le știi? Că vremea venirii lui Mesia a sosit, pe care eu, prin șeptimea anilor, am numărat-o trimis fiind în Babilon la Daniil proorocul? Au n-ați citit proorociile lui? Cercetează și vezi că, iată, s-a apropiat Cel ce mântuiește pe Israel și va merge înaintea feței Lui îngerul cel în trup trimis, care va fi fiul tău, cel ce va găti calea lui Mesia, mergând înaintea lui cu duhul și cu puterea lui Ilie. Dar, de vreme ce n-ai crezut cuvintele mele, care se vor împlini

la vremea lor, să fii tăcând și neputând a grăi până la ziua în care vor fi acestea”. Și îndată limba lui Zaharia s-a legat cu amuțire, legăturile nerodirii Elisabetei s-au dezlegat, iar îngerul s-a dus să stea înaintea Atotțiitorului Dumnezeu.

Hristos, Mântuitorul nostru, Soarele cel neapus, vrând să răsară lumii, plecând cerurile, S-a pogorât în cel mai curat pântece fecioresc. Deci, se cădea mai întâi să iasă luceafărul din cea stearpă, adică Sfântul Ioan Înaintemergătorul, ca să meargă înainte, ca un vestitor propovăduind și zicând: „Vine Cel mai tare decât mine, în urma mea”. Deci, împlinindu-se vremea Sfintei Elisabeta ca să nască, a născut fiu la bătrânețile sale din pântece sterp, precum demult Sara a născut pe Isaac. Mai înainte de a naște Fecioara pe Hristos, a născut cea stearpă, în zilele sale pe Înaintemergătorul lui Hristos, ca acei ce vor vedea nașterea cea peste fire din cea îmbătrânită, să creadă nașterii celei mai presus de fire, care avea să fie din Fecioara cea nemăritată și să zică în sine: „Puterea cea atotputernică a lui Dumnezeu, Care a dezlegat nerodirea bătrânei, aceea este împuternicită ca și pe Fecioara Maria cea neîntinată s-o facă maică”.

Nașterea cea minunată a Sfântului Ioan a fost înaintemergătoare Nașterii lui Hristos, cea

minunată. Minunea se aștepta după minune; după maica cea stearpă, Maica cea pururea Fecioară; după nașterea cea minunată a Elisabetei, nașterea cea străină a Fecioarei, pentru că la amândouă Maicile, rânduiala nașterii covârșea rânduielile firii, Dumnezeu voind așa, Căruia toată firea îi este slujitoare ca unui Ziditor.

După ce Elisabeta a născut, vecinii care locuiau împrejur au auzit de aceasta, asemenea rudeniile și cunoscuții și toți se bucurau împreună cu ea; căci Domnul a făcut milă cu dânsa, ridicând de la dânsa ocară nerodirii de copii. Astfel, s-au împlinit cuvintele Sfântului Arhanghel Gavriil, care a zis către Zaharia: „Femeia ta va naște fiu și mulți se vor bucura de nașterea lui! Deci, pe de o parte se bucurau rudeniile, iar de alta, aceia care erau cuprinși cu mare dorință de Mesia Cel așteptat; deși acum nu știau că a sosit taina întrupării lui Hristos, în vremea nașterii Mergătorului înainte lui Hristos. Deci, duhul lor se pornea într-înșii spre bucurie; iar Sfântul Duh veselea inimile lor, ca și cum le dădea o înștiințare pentru câștigarea așteptării lor.

În ziua a opta au venit preoții și prietenii în casa lui Zaharia, ca să taie pruncul împrejur și toți voiau să-i pună numele tatălui său, Zaharia; dar maica lui nu se învoia, pentru că, fiind soție

de prooroc și născătoare de prooroc, Sfânta Elisabeta era însăși plină de darul proorociei. Deci ea, proorocește a poruncit ca pruncul cel născut al lor, să nu se numească cu vreun nume până ce nu va auzi și de la bărbatul ei; de vreme ce el s-a întors de la biserică la casa sa mut și nu putea să spună soției sale nimic, de când a văzut pe îngerul, care i-a binevestit zămislirea fiului său, și care i-a zis: „Vei pune numele lui Ioan. Deci, Sfânta Elisabeta, povățuindu-se de Sfântul Duh, a numit pe prunc Ioan, ea care a cunoscut proorocește venirea la dânsa a Maicii lui Dumnezeu și i-a zis: „De unde-mi este mie aceasta, ca să vină Maica Domnului meu la mine? Iar cei ce voiau să taie împrejur pruncul, făceau semne tatălui său, cum ar voi să-l numească. Iar el, cerând o tăbliță, a scris: „Ioan să-i fie numele lui!”

Și îndată a deschis gura Zaharia și limba lui s-a dezlegat din amuțire și îndată vorbind, binecuvânta pe Dumnezeu.

Atunci toți s-au minunat de acele mari minuni: „cum a născut așa îmbătrânită, cum maica și tatăl cel mut s-au unit la un nume, cu care să numească pe fiu și cum, după scrierea numelui, mutul îndată a grăit și, ce a scris cu mâna, aceea a grăit și cu limba. Deci, numele lui Ioan s-a făcut ca o cheie a gurilor părților, deschizându-le

spre lauda lui Dumnezeu. Astfel a cuprins frica pe toți cei ce viețuiau împrejur, pentru că toți cei ce auzeau acestea se minunau cu spaimă de acele preaslăvite minuni ale lui Dumnezeu și se povesteau cuvintele acestea în toată partea muntelui Iudeei, adică în hotarele Hebronului, în cetatea preoților unde era casa lui Zaharia. Acea cetate, încă din zilele lui Isus Navi a fost hotărâtă sfințitei seminții a lui Avraam; iar de la Ierusalim și până la dânsa era cale de opt ceasuri. Acea cetate era mai departe de Betleem, la un loc mai înalt, și se numea cetatea muntelui”, pentru munții săi cei înalți, iar hotarele ei se numeau părțile muntelui”, precum se scrie în Evanghelia de Preacurata Născătoare de Dumnezeu: „Sculându-se Maria din Nazaretul Galileei, s-a dus la munte degrabă în cetatea Iudeei – adică în Hebron – și a intrat în casa lui Zaharia și s-a închinat Elisabetei.

Deci, într-aceia parte a muntelui, cei ce auzeau de măririle lui Dumnezeu, care se făceau în casa lui Zaharia, se minunau foarte mult și grăiau între ei: „Ce să fie cu pruncul acesta?” Că mâna Domnului era cu el. Dumnezeu înmulțea într-însul darul Său și-l păzea de sabia lui Irod. Căci despre minunata naștere a lui Ioan ajunsese vestea până la Irod, care se mira de aceea și